

ЗБРОЄЗНАВСТВО: КАТАЛОГ ФАХОВИХ РЕСУРСІВ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Як наукова дисципліна, що виросла з колекціонування старожитностей, зброєзнавство розвивається насамперед зусиллями державних установ та приватних осіб, які зберігають та організують дослідження найбільших зібрань історичної зброї. Відповідна тенденція у повній мірі відображена у структурі й тематичному спрямуванні історико-зброєзнавчих ресурсів мережі Інтернет. Користуючись прийнятою у нашому збірнику класифікацією, охарактеризуємо основні групи таких веб-сайтів цінних у науковому відношенні.

Наукова вагомість сайтів першої групи (портали, каталоги онлайн-історичних, бібліографічних, архівних, бібліотечних, музейних ресурсів, а також електронні довідкові ресурси бібліотек, архівів, музеїв), обумовлена потужним науковим потенціалом найбільших військових музеїв та науково-дослідних закладів, де не тільки зосереджені провідні наукові кадри, але й зберігаються найбільші та найкраще опрацьовані колекції давньої зброї. На таких сайтах часто оприлюднені не тільки аналітичні матеріали, але й музейні картотеки з докладними описами й фотографіями атрибутованих зразків.

Наукове значення сайтів, що репрезентують друковані видання зброєзнавчої тематики передусім пов'язане з можливостями зручного вивчення фахових наукових статей, опублікованих виданнями-засновниками у різні роки. Особливу цінність представляють малотиражні та іноземні видання, що нині становлять бібліографічну рідкість.

Значну наукову цінність можуть становити сайти та Інтернет-сторінки, створені військово-історичними товариствами, громадськими об'єднаннями та приватними особами. Зазвичай їхня тематика виходить за межі історичного зброєзнавства, охоплюючи найрізноманітніші аспекти військової історії, утім зброєзнавча проблематика як правило присутня, насамперед на персональних сайтах колекціонерів та дослідників зброї. Чималий інтерес для фахівця можуть становити тематичні форуми, де відбувається широке обговорення теоретичних проблем зброєзнавства, навіть не введених до наукового обігу речових джерел. Основна вада зазначеного типу ресурсів – їх швидкоплинність, що насамперед характерно для персональних сторінок.

Нарешті основна структура розширена нами за рахунок комерційних сайтів, заснованих з метою торгівлі антикварною зброєю та її репліками. Їх наукове значення полягає насамперед у виявленні та введенні в науковий обіг нових речових джерел, опис та експертиза окремих зразків. Адже саме комерційна діяльність залишається неодмінним супутником зброєзнавства, відіграючи величезну роль у розвитку цієї науки від самого її заснування –

більшість відомих фахівців одночасно є знаними колекціонерами та дилерами.

На сайтах потужних виробників сучасних копій давньої зброї зазвичай представлена різнопланова, часто корисна для зброєзнавця фахова інформація.

Нижче наводимо опис, на наш погляд, найбільш цікавих для джерелознавця Інтернет-ресурсів зброєзнавчої тематики.

1. Портали, каталоги онлайн-історичних, бібліографічних, архівних, бібліотечних, музейних ресурсів, а також електронні довідкові ресурси бібліотек, архівів, музеїв

Музей історії зброї / Музей истории оружия.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.museummilitary.com>.

Адреса електронної скриньки: www.muzei@ukr.net.

Мова сайту – російська. Рік заснування – 2004.

Ресурс репрезентує у віртуальному просторі музей історії розвитку зброї, розташований в м. Запоріжжі (Україна). В основу його колекції покладено приватну колекцію зброї В.Г. Шлайфера, генерального директора ТОВ «Діана-92», куди музей входить як структурний підрозділ.

Колекція зброї охоплює весь спектр холодної й вогнепальної зброї різних країн та народів від доби кам'яного віку до Другої Світової війни. Нині він є однією з найбільш повних збірок зброї на пострадянському просторі, представлених для експозиції.

На сайті представлено зброєзнавчу інформацію у вигляді фотографій музейних експонатів та їх атрибуції, кількох наукових статей, опублікованих у різний час співробітниками музею, а також анонси випусків альманаху «История оружия», який можна замовити тут же.

У структурі сайту передбачено 8 основних розділів серед яких, окрім головної сторінки найбільш інформаційно наповненими виглядають: «Бібліотека», «Авторська зброя», «Форум» та «Дружні сайти». На останньому розміщено список посилань контент якого складають ресурси антикварних закладів, що спеціалізуються на старовинній зброї, майстерень, де виготовляють репліки історичної та сувенірну зброю. Присутній також віртуальний 3D тур по музею.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса музею: пр. Леніна, 189, м. Запоріжжя, Україна.

Українська армія / The Ukrainian Army.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.uarmy.com.ua>.

Адреса електронної скриньки: milmuz@carrier.kiev.ua.

Мова сайту – українська / російська / англійська. Портал засновано Національним військово-історичним музеєм України.

Ресурс презентує у віртуальному просторі Національний військово-історичний музей України (далі – НВІМ) та його філії, розташовані в м. Києві, Луцьку та Севастополі (Україна), а також Музей ракетних сил стратегічного призначення. В експозиції НВІМ представлені матеріали про історію розвитку озброєнь та військової справи на теренах України від доісторичних часів до створення власних Збройних Сил. Описи та фотоматеріали основних експозиційних розділів центрального музею та філій розміщені на сайті. Приділено увагу історії виникнення та розвитку музеїв.

Науково-довідкова інформація представлена у вигляді атрибутованих музейних експонатів та бібліографічних описів музейних видань серед яких випуски часопису «Військово-історичного альманаху» починаючи від його заснування у 2000 р.

У структурі сайту передбачено 7 основних розділів, розділених на тематичні підрозділи. Серед них 4 присвячено безпосередньо музеям, 2 – друкованим виданням музею та 1 – емблемам українського війська. Останній розділ, окрім детального каталогу емблем різних родів військ, вміщує крихітний список посилань з двох позицій.

На головній сторінці розміщено посилання на новий сайт музею (<http://nvimu.com.ua>) де наразі розміщено основну інформацію про керівництво музею, експозицію, музейні видання та заплановані конференції

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса НВІМ: вул. Грушевського, 30/1, Київ, Україна 01021; Музею ракетних сил стратегічного призначення: смт. Побузьке, Голованівський р-н, Кіровоградська область, Україна.

Державний Ермітаж / Государственный Эрмитаж / The State Hermitage Museum.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.hermitagemuseum.org>

Адреса електронної скриньки: chancery@hermitage.ru

Мова сайту – російська / англійська. Сайт засновано Федеральною державною установою культури «Державний Ермітаж».

Ресурс репрезентує в мережі Інтернет Державний Ермітаж, один з найбільших музеїв у світі. Арсенал, заснований російським імператором Миколою I, нині налічує близько 15 000 предметів європейської та східної зброї й захисного спорядження.

Навігація по сайту здійснюється за допомогою системи з трьох меню – головного та двох контекстно-залежних.

Значний обсяг історико-зброєзнавчої інформації зосереджено у підрозділі «Оружие и Защитное Вооружение» розділу «Шедевры Коллекции». Вступна стаття, присвячена історії формування колекції зброї. На цій же сторінці розміщені посилання до окремих розділів, де детально розглянуті зібрання європейської, російської та вогнепальної зброї. Усі статті, написані

фахівцями музею, проілюстровані ґрунтовно атрибутованими представницькими експонатами.

Найбільш цікавий для зброезнавця матеріал у вигляді матеріалів музейної колекції розміщено в підрозділі «Оружие» розділу «Цифровая Коллекция». Зручний пошук дозволяє сортувати зброю не тільки за типами, але й країнами походження. Окрім зображення присутня детальна атрибуція та історія надходження зразка.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса музею: Дворцовая наб., 34, Санкт-Петербург, Российская Федерация, 190000.

Центральный музей збройних сил / Центральный Музей Вооруженных Сил / Central Armed Forces Museum.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.armymuseum.ru>.

Адреса електронної скриньки: army@nm.ru.

Мова сайту – російська / англійська. Портал засновано Російським військово-історичним товариством у 2001 р.

Ресурс являє собою інтернет-сайт Центрального музею збройних сил, розташованого в м. Москва (РФ). Експозиція музею присвячена збройним силам Російської імперії у ХХ ст. та СРСР. На сайті представлені фотографії експозиційних залів та окремих експонатів серед яких чимало зброї та військової техніки. Наукова інформація обмежена підбіркою номерів військово-історичного часопису «Вестник Общества Русских Ветеранов Великой Войны в г.Сан-Франциско» та монографією Ротова В.М. «Надежда будущего – Донские кадетские корпуса».

У структурі сайту передбачено 9 основних розділів, розділених на тематичні підрозділи. У розділі «ЦМВС» зосереджено інформацію, пов'язану безпосередньо з музеєм та його експозицією та виставками. Надзвичайно інформаційно наповненим виглядає розділ «Музеи», який вміщує один із найбільших в мережі каталогів музеїв військово-історичної тематики де представлені колекції зброї російської армії та флоту. У розділах, присвячених історії розміщені не заповнені підрозділи для інформації щодо озброєння російської армії ХХ ст.

Зауважимо, що ЦМВС має ще один сайт за адресою <http://www.cmaf.ru>, де представлено інформацію меншого обсягу.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса музею: ул. Советской Армии, 2, Москва, Российская Федерация, 129110.

Музей Мистецтва Метрополітен / The Metropolitan Museum of Art.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.metmuseum.org>

Адреса електронної скриньки: education@metmuseum.org

Мова сайту – англійська. Сайт засновано музеєм Метрополітен.

Портал репрезентує Музей Мистецтва Метрополітен – провідний музей мистецтва у світі, колекції якого загалом налічують понад двох мільйонів експонатів, охоплюючи у підсумку понад п'ять тисячоліть історії світової культури. Колекція зброї та озброєнь нині складає близько п'ятнадцяти тисяч предметів, датованих від V ст. до н.е. до XIX ст. н.е. Її досліджують відомі фахівці в окремому підрозділі закладу – «Department of Arms and Armor».

Навігація по сайту здійснюється через систему простого багаторівневого меню. У розділі «Exhibitions» відвідувач може проглянути список та склад виставок, влаштованих в музеї протягом кількох останніх років у тому числі відеозаписи їх презентацій.

Основна наукова інформація зібрана у розділі «Collections», що дозволяє переглянути зображення й атрибуцію понад 750 зразків зброї та озброєнь, кожний з яких є цінним зразком декоративно-прикладного мистецтва. Найцінніші зразки виділені окремо: деякі з них супроводжують наукові статті.

У підрозділі «Curatorial Department» описано історію та загальний склад музейної колекції зброї.

Підрозділ «Timeline of Art History» відкриває нове меню («Thematic Essays»), що дозволяє обрати категорію «Arms and Armor», де розміщені повні тексти близько двадцяти наукових статей, проілюстрованих предметами зброї та озброєння з музею. Окремо винесено пункт меню «Bibliography», що не лише відкриває для користувача потужну історіографію музейних досліджень у «Metropolitan Museum Journal» та «The Metropolitan Museum of Art Bulletin» починаючи від 1905 р.(!), але й дозволяє йому завантажити ці матеріали на свій комп'ютер. Відзначимо, що серед музейних ресурсів, розглянутих нами портал у науковому відношенні безумовно є найпотужнішим.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса музею: 1000 Fifth Avenue New York, New York 10028-0198, USA.

Королівська зброярня / The Royal Armouries Museum.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.royalarmouries.org>.

Адреса електронної скриньки:

Мова сайту – англійська. Сайт засновано Національним Британським музеєм зброї та озброєнь.

Ресурс репрезентує у віртуальному просторі Британський Національний музей зброї та озброєнь – один з найбільших та найстаріших військових музеїв у світі. У його філіях у Лідсі, Лондоні, Форті Нельсон (Великобританія) та Луїсвіллі (Кентукі, США) експонується близько 70 тис. зразків озброєння від античних до сучасних.

Навігація по сайту здійснюється через систему двох меню – сталого головного та багаторівневого підпорядкованого, зміст якого визначається обраною тематикою.

У розділі «What We Do» розміщено декілька підрозділів, що дають уявлення про методи й методики наукових досліджень у музеї. Так у підрозділі «Research» – «Analytical Projects» розглянуто етапи вирішення півтора десятка відомих наукових проблем, пов'язаних з матеріалознавчим аналізом зразків середньовічної зброї та обладунків. У розділі «Conservation» розглянуто методи матеріалознавчої експертизи та консервації зразків.

Розділ «Collection» складається з 6-ти підрозділів серед яких пильної уваги заслуговує «Collections Database» з розвинутою пошуковою системою де упорядковано величезну за обсягом інформацію про атрибутовані зразки, що зберігаються в музеї. Окремо виділено 10 найцінніших зразків в експозиції музею (підрозділ «Top 10 Objects»). У підрозділі «History of the Collection» розглянуто не тільки історію музею, але й історію розвитку зброєзнавства Великобританії в особах.

Велику увагу музейні працівники приділяють культурно-просвітницькій діяльності – організації лекцій та семінарів, онлайнного навчання, влаштування військово-історичних свят, навіть навчальних компютерних ігор.

На сайті діє онлайнвий магазин, де можна придбати спеціальну літературу, зокрема випуски академічного часопису «Royal Armouries Yearbook» до 2002 р. (з 2004 р. цей проект поновлено в новому форматі під назвою «Arms & Armour»)

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреси філій музею: Royal Armouries Museum, HM Tower Of London, London; Royal Armouries Museum, Armouries Drive, Leeds; Royal Armouries Museum, Fort Nelson, Portsdown Hill Road, Fareham; Frazier International History Museum, 829 W Main St, LOUISVILLE, Kentucky, USA.

Військовий музей / Legermuseum / The Army Museum

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.legermuseum.nl>

Адреса електронної скриньки: info@legermuseum.nl

Мова сайту – голландська та англійська. Сайт засновано Нідерландським військовим музеєм.

Ресурс репрезентує в Інтернеті колекцію зброї Нідерландського військового музею, розташованого в місті Делфт. За офіційною інформацією у його колекції загалом налічується понад 500 тис. предметів, серед яких не тільки зброя та уніформа, але й писемні та іконографічні та фото документи. У музеї також представлена чимала колекція військової техніки, включаючи ракети періоду Другої Світової війни. Музею підпорядкована найбільша у Нідерландах військово-історична бібліотека, до складу якої входить Королівський архів.

Інтерфейс сайту організовано у вигляді систем головного та підпорядкованого (випадаючого) меню, що суттєво спрощує користування ресурсом.

Найцікавішим для зброєзнавця є підрозділ «The Visser Collection» розділу «Collection», що відкриває користувачу сторінку з докладною класифікацією зброї, що зберігається в музеї. Кожний тип є гіперпосиланням до сторінок з атрибуцією та зображеннями експонатів. Зауважимо, що описи відзначаються добре продуманою систематичністю та надзвичайною докладністю. Присутня також непогана пошукова система, що працює тільки голландською мовою.

Підрозділ «Time Line» надає коротку військово-історичну довідку щодо різних періодів історії Нідерландів.

У розділі «The Museum» зібрано інформацію щодо історії музею та музейної будівлі.

На сайті діє онлайнвий магазин музейних книжкових видань від 2003 р., серед яких випуски музейного щорічника «Armamentaria» та монографії музейних фахівців.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса музею: Army Museum, Korte Geer 1, 2601 CA Delft, The Netherlands.

Музей Армії / Musée de l'Armée / The Army Museum

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.invalides.org>

Адреса електронної скриньки: accueilnord-ma@invalides.org

Мова сайту – французька, англійська та іспанська. Сайт засновано Музеєм Армії Французької Республіки.

Сайт є інтернет-ресурсом Музею Армії – одного з найбільших музеїв військової історії та мистецтва у світі.

Основна експозиція представлена давньою зброєю та озброєнням, зменшеними моделями гармат та тематичними виставками, присвяченими військовим заслугам Наполеона I та маршалів Імперії.

Найцікавішу інформацію зібрано в підрозділі «Collections» розділу «Preparez Votre Visite». Тут зібрані фотографії та описи найцінніших зразків зброї різних хронологічних періодів. На жаль їхня кількість надзвичайно обмежена.

У розділі «Se Documenter» розміщено коротку довідку щодо історії заснування та розвитку музею, фотографії та описи окремих експонатів. Окрім того у підрозділі «Publications» розміщено зміст музейного часопису Les Cahiers d'études et de recherches du musée de l'Armée (CERMA) від 2000 р.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса музею: Musée de l'Armée, Hôtel national des Invalides, 129 rue de Grenelle, 75700 Paris 07 SP.

Колекція Уолеса / The Wallace Collection

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.wallacecollection.org>

Адреса електронної скриньки: collections@wallacecollection.org

Мова сайту – англійська. Засновник сайту – Національний британський музей «Колекція Уолеса».

Ресурс представляє у віртуальному просторі Національний музей «Колекція Уолеса», у 25-ти галереях якого окрім старовинного живопису, скульптури, порцеляни та меблів, зберігається одне з найкращих у Великобританії зібрань зброї. У кількісному відношенні предмети східної та європейської зброї налічують близько 2500 експонатів, складаючи головну частину колекції.

Навігацію по сайту організовано у вигляді багаторівневого контекстно-залежного меню. У підрозділі «Arms & Armour» розділу «The Collection» розміщено коротку довідку щодо історії формування колекції. Більш детально історія зібрання описана у підрозділі «History of the Collection».

У підрозділі «Caring for the Collection» розділу «The Collection» розповідається про організацію роботи та персональний склад групи реставрації.

Найбільш інформативним є розділ «Explore the Collection». Заповнивши пошукову форму, користувач отримує доступ до фотографій та музейних карток експонатів колекції.

На сайті діє онлайнвий магазин, де можна замовити видання музею.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса музею: The Wallace Collection, Hertford House, Manchester Square, London W1U 3BN, United Kingdom.

Музей Війська Польського / Muzeum Wojska Polskiego.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.muzeumwp.pl>.

Адреса електронної скриньки: muzeumwp@muzeumwp.pl.

Мова сайту – польська. Портал засновано Музеєм Війська Польського.

Ресурс репрезентує варшавський Музей Війська Польського у віртуальному просторі. Величезна експозиція музею присвячена розвитку збройних сил Польщі від середньовіччя до сьогодення й налічує понад 250 тис. зразків. Зброєзнавча інформація на сайті переважно сконцентрована у підрозділах «Zbiory» та «Wystawy» розділу «Zwiedzanie». Тут наведено стислу характеристику музейних колекцій зброї (належним чином класифікованих) та приділено чимало уваги еволюції комплексу національного озброєння від X ст. н.е., основні етапи якої проілюстровані матеріалами десяти постійно діючих спеціалізованих виставок. Тексти супроводжуються фотоматеріалами.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса музею: Al. Jerozolimskie 3, 00-495 Warszawa, Polska.

2. Науково-дослідні установи; факультети, науково-дослідні та науково-навчальні інститути університетів; організації, асоціації, товариства, об'єднання

ЗброезнавДомКом / Zbroeznav.com

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.zbroeznav.com>.

Адреса електронної скриньки: denisvt@yandex.ru.

Мова сайту – українська. Сайт засновано Інститутом історії України НАНУ 2010 р. Автори проекту Тоїчкін Д.В. та Жданович О.В.

Перший український спеціалізований ресурс, присвячений зброезнавству як спеціальній історичній дисципліні.

Інтерфейс сайту організовано у вигляді систем головного та підпорядкованого меню, що суттєво спрощує користування ресурсом.

У структурі сайту – 6 головних пунктів меню:

«НОВИНИ» складаються з 5-ти підпунктів, серед яких «Новини зброезнавства» (тут подано українські та міжнародні події наукового життя), «Конференції», де анонсовано щорічні наукові конференції військово-історичної тематики, «Новини сайту та оголошення», «Всі», а також «Фотоальбом», колекції у якому здебільшого пов'язані з тематикою новин. Окремі новини супроводжуються мультимедійним контекстом. Інформацію додатково об'єднано у групи за роками.

«ЕНЦИКЛОПЕДІЯ» складається з енциклопедичних статей зброезнавчої тематики з Енциклопедії історії України.

«ЛІТЕРАТУРА» представляє собою історіографічну базу зброезнавства з оригінальним рубрикатором, розвинутою системою пошуку та можливістю попереднього перегляду й завантаження окремих матеріалів, а також додання коментарів. Тут же розміщені відеоматеріали та згрупована за назвами часописів періодика.

«ЗБРОЄЗНАВЦІ» презентує анотований список українських дослідників історії зброї та їх науковий доробок.

«ПОЛІГОН» презентує наукові статті, написані для сайту.

«WEB-РЕСУРСИ» представляє анотований список історико-зброезнавчих ресурсів у мережі Інтернет.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса Інституту історії України НАНУ: 01001, м. Київ, вул. Михайла Грушевського, 4.

Інститут Окшотта / The Oakeshott Institute.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.oakeshott.org>.

Адреса електронної скриньки: admin@oakeshott.org.

Мова сайту – англійська. Сайт засновано Інститутом Окшотта.

Ресурс репрезентує у віртуальному просторі дослідницьку та громадську діяльність Інституту Окшотта, заснованого видатним істориком-зброєзнавцем Евартом Окшоттом з метою вивчення давньої зброї та популяризації зброєзнавства. У структурі сайту – одинадцять пунктів меню. Зброєзнавча інформація представлена фаховими науковими статтями, розміщеними у розділах «Research and Articles». У розділі «Typology» знаходиться лише одна сторінка, присвячена класичній класифікаційній схемі середньовічних мечів Е. Окшотта. Нарешті «Sword Project» запрошує відвідувача до участі в проєкті створення глобальної бази даних середньовічних мечів для чого творцями сайту запропанована оригінальна методика.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Поштова адреса інституту: The Oakeshott Institute, 1035 SE 14th Ave, Minneapolis, MN 55414, USA.

Український воєнно-історичний портал

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.milua.org>.

Адреса електронної скриньки: visla1812@gmail.com.

Мова ресурсу – українська. Засновник – Д.В. Адаменко. Рік заснування – 2003.

Портал є одним із найбільших україномовних ресурсів, присвячених військовій історії України XIX–XX ст.

На сторінках ресурсу представлено зброєзнавчу інформацію у вигляді фотодокументів, монографій та наукових статей провідних західних й вітчизняних зброєзнавців, технічні описи моделей європейського озброєння XIX–XX ст.

Структура порталу складається з 6 незалежних сайтів та форуму, розділених на тематичні підрозділи. Серед них на увагу зброєзнавця заслуговують наступні:

– «Ukrainische Legion 1914–1918» – сайт військово-історичного клубу «k.k. Ukrainische Legion», присвяченого історії та діяльності Легіону Українських Січових Стрільців. Мова ресурсу – українська. Наукова інформація розташована у розділі «Історія». Невеликий список посилань представлений вітчизняними та іноземними сайтами військово-реконструкторського та військово-історичного спрямування.

– «История государства Габсбургов» – сайт, присвячений історії Австро-Угорської імперії. Мова ресурсу – російська. Зброєзнавча інформація, присвячена озброєнню австро-угорського війська, зосереджена в розділах «Книги» (монографії, довідники) та «Вооружение» (окремі розділи з монографій, наукові та науково-популярні статті, технічні описи моделей стрілецької зброї та військової техніки). У списку посилань представлені переважно вітчизняні та іноземні ресурси, тематикою яких є історія Австро-Угорщини, її збройних сил, символіки та геральдики; долучено також

посилання на військово-історичні web-ресурси загальної тематики, сайти видавництва військової літератури, та колекціонерів мілітарії.

– «Київський мілітарист» являє собою Інтернет-сторінку з розміщеними на ній лінками до розміщених на сайті монографій та наукових статей, присвячених зброєзнавству та уніформології. Варто звернути увагу на повнотекстові електронні версії окремих номерів часопису «Військово-історичного альманаху»

– «Українське військо у ХХ–ХХІ сторіччі» присвячена історії збройних сил України у ХХ–ХХІ ст. Мова ресурсу – українська. Засновник – Є. Пінак. Адреса електронної скриньки: pinak77@yahoo.com. У розділі «Бібліотека» можна віднайти поодинокі наукові статті зі зброєзнавчої тематики, що губляться в масі матеріалу з військової історії, фалеристики та уніформології. У списку посилань переважно представлені ресурси з військової історії України.

– «Довідник танків міжвоєнних та Другої Світової» – Інтернет-сторінка повністю присвячена тактико-технічним характеристикам бронетехніки від Першої до Другої Світових війн. Інформація представлена у вигляді таблиць. Адреса електронної скриньки: thrayu@yahoo.com.

Зброярський портал Guns.ru / Оружейный портал Guns.ru.

Адреса в мережі Інтернет: <http://guns.ru>

Наукову цінність може представляти потужний форум на порталі (<http://talks.guns.ru>), зокрема розділи «Коллекционирование оружия» и «История оружия» у підрозділах «Литература по оружию», «Историческое холодное оружие», «Японское холодное историческое оружие» де науковці, колекціонери, та аматори обговорюють фахову літературу, колекційні зразки давньої зброї, дослідницькі та реставраційні методи й методики.

Ще один великий російський форум із назвою «Форум коллекционеров Лейбштандарт» знаходиться за Інтернет-адресою: <http://forum-antikvariat.ru>. Серед тем обговорення найцікавішими для зброєзнавця є «Холодное и огнестрельное оружие» та «Олдтаймеры, военная техника, автомобили, мотоциклы, самолёты и танки», «Фотографии – определение и обсуждение, Библиотека коллекционера». В обговореннях беруть участь серйозні дослідники історичного зброєзнавства.

Інший чималий тематичний форум знаходиться на порталі «Военно-исторический форум» за Інтернет-адресою: <http://forum.xlegio.ru>. Підрозділи «Armamentarium», «Tormenta et machinae», «Classis» присвячені відповідно ручній зброї й озброєнню, металним механізмам й фортифікації, а також флоту. Темою обговорень є насамперед античні археологічні артефакти.

Блог Михайла Цыганова / Блог Михаила Цыганова

Адреса в мережі Інтернет: <http://m-tsyganov.livejournal.com/177329.html>

Адреса електронної скриньки: m_tsyganov@livejournal.com.

Мова сторінок – російська. Засновник блогу Михайло Циганов. Рік заснування 2007.

Серія публікацій «Баллада о крисе» є вдалим прикладом використання в наукових цілях комунікаційного портала «LiveJournal». Вісім тематично пов'язаних між собою наукових статей разом утворюють цілісне аналітичне зброєзнавче дослідження криса на основі речових джерел (з особистої колекції дописувача та індонезійських музеїв), фахової літератури та польових досліджень самого автора. Статті ґрунтовно проілюстровані оригінальними фотоматеріалами.

Міжнародний форум, присвячений мечам / Sword Forum International

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.swordforum.com/>

Адреса електронної скриньки: mark@swordforum.com

Мова сайту – англійська. Сайт засновано Адріаном Ко (Adrian Ko). Рік заснування – 1998.

Ресурс задумано як міжнародний інформаційний та освітній портал, що сприяє поширенню історії та культури дослідженнями клинкової зброї та фехтувального мистецтва різних часів та культур. Сайт об'єднує науковців, колекціонерів, ковалів, художників, фехтувальників, усіх хто цікавиться історичною клинковою зброєю.

На головній сторінці знаходяться анонси останніх наукових та науково-популярних статей сайту, присвячених клинковій зброї. Основна поточна інформація зосереджена на сторінках ретельно структурованого за темами форуму.

Поштова адреса товариства: Sword Forum International, P.O. Box 391, Red Bank, NJ 07701, U.S.A.

Сайт, присвячений середньовічним мечам / Mediaeval Sword Resource Site.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.vikingsword.com>.

Адреса електронної скриньки: ljones@vikingsword.com.

Мова сайту – англійська. Сайт засновано Джонсом Л.А. (Jones Lee A.), фахівцем у галузі середньовічної клинкової зброї. Рік заснування – 1997.

Ресурс присвячено вузькій проблематиці – мечам періоду V–XV ст.

У структурі сайту передбачено десять розділів. На сторінці «Glossary» знаходиться ілюстрований термінологічний словник, де розглянуті складові частини меча. У «Virtual Museum» знаходяться ілюстрації та детальні описи реальних зразків мечів різних типів, класифікованих за класичними схемами. На сторінці «On-Line Library» розміщені повні тексти оригінальних наукових та науково-популярних статей, написаних для сайту. У «Bibliography» знаходиться анотований список з більш як півсотнею тематичних академічних праць – монографій, статей й доповідей.

На сторінці «Museums» розміщено анотований список найбільших військових музеїв світу, рубрикованих за географічним принципом. У розділі

«Links» знаходиться величезний анотований список посилань, упорядкований за тематикою та напрямом діяльності сайтів.

Нарешті окремий пункт меню «EEWRS» переносить користувача на окремий добре структурований сайт «Ethnographic Edged Weapons Resource Site», присвячений холодній зброї різних країн світу. На головній сторінці («Geographical Index») зібрано кілька десятків академічних наукових статей та доповідей у вигляді повнотекстових документів, а також посилання на тематичні сайти. Матеріали стосуються національної зброї різних країн світу. У «Bibliography» представлена постійно поповнювана надзвичайно фахова за змістом історіографічна база – монографії та статті провідних зброєзнавців світу у супроводженні детальних синопсисів. Невеликий список посилань «Links» супроводжується ґрунтовним описом сайтів зброєзнавчої тематики.

На порталі також присутні розділи «Collector's Guide» – статті засновника ресурсу з порадами колекціонерам, а також спільний для обох сайтів добре розвинутий форум («Discussion Forum», «Forum»), що складається з кількох основних розділів: «Ethnographic Weapons», «European Armoury», «Keris Warung Kori», де обговорюється проблематика відповідно національної, європейської зброї та кріси. Серед учасників форуму можна зустріти добре знайомих у світі фахівців історичного зброєзнавства.

У цілому портал справляє враження одного з найбільш фахових й компетентних академічних зброєзнавчих ресурсів в Інтернет-просторі.

Дослідження Стівена Вуда / Stephen Wood Research

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.stephenwoodresearch.com/>

Адреса електронної скриньки: mail@stephenwoodresearch.com.

Персональний сайт-портфоліо знаного фахівця у галузі історичного зброєзнавства та джерелознавства.

Ресурс представляє собою кілька Інтернет-сторінок, об'єднаних простим меню. У розділі «Portfolio» знаходяться зображення та детальні описи найбільш видатних зразків, які дослідив та атрибутував науковець. Серед них більше десяти ексклюзивних предметів особистого озброєння вельможних осіб та їх супроводження, а також декілька живописних портретів.

У розділі «Publications & Reviews» розміщено бібліографічний список праць ученого, серед яких дві монографії та десятки наукових статей.

Поштова адреса дослідника: 6 Regent Square, Bloomsbury, London, WC1H 8HZ, United Kingdom.

3. Електронні періодичні та серійні видання

Журнал «Клинок»

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.klinokmag.com.ua>.

Адреса електронної скриньки: info@klinokmag.com.ua

Мова ресурсу – російська / англійська / українська. Засновник – Редакція журналів «Оружие и охота», «Клинок». Рік заснування 2003.

Часопис «Клинок» – одне з найвідоміших вітчизняних науково-популярних видань, присвячених проблемам зброєзнавства. Список дописувачів різноманітний – від серйозних дослідників зброї, колекціонерів та металознавців до фехтувальників та аматорів історичної реконструкції.

На сайті є можливість ознайомитись зі змістом усіх номерів часопису, починаючи від 2003 р. Статті представлені у вигляді повнотекстових документів, окрім останніх номерів. З метою поліпшення пошукових можливостей, статті упорядковані за прізвищами авторів та хронологією.

Ресурс структуровано як інтерактивне електронне видання: на головній сторінці розміщено список номерів часопису від кожного з яких здійснюється перехід до змісту та текстів.

Поштова адреса редакції: а/я 14, 03062, Київ, Україна.

Військово-історичний альманах.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.uarmy.com.ua/ALMANAH/MAIN/main.html>.

Адреса електронної скриньки: milmuz@cartier.kiev.ua

Мова сайту – українська. Ресурс засновано Національним військово-історичним музеєм України. Рік заснування – 2000.

Журнал публікує наукові статті з проблем зброєзнавства, уніформології та військової історії. На сайті можна ознайомитись із змістом всіх номерів часопису починаючи від його заснування у 2000 р. та анотаціями статей. Повні тексти також доступні для завантаження у вигляді архівів RAR.

Ресурс структуровано як інтерактивне електронне видання: на головній сторінці розміщено список номерів часопису від кожного з яких здійснюється перехід до змісту та анотацій.

Поштова адреса редакції: 01001, Київ, а/с 91.

Спеціальні історичні дисципліни. Питання теорії та методики.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.history.org.ua/index.php?litera&ask>About=sid>

Адреса електронної скриньки: institute@history.org.ua.

Мова сайту – українська. Ресурс засновано Інститутом історії України НАН України. Рік заснування – 2008.

Сторінка присвячена інститутському збірнику наукових праць «Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики». Від 2001 р. у виданні започатковано рубрику «Зброєзнавство». На порталі засновника у вигляді повнотекстових документів представлена більшість фахових статей цієї тематики, що вийшли друком у різні роки.

Поштова адреса редакції: вул. Грушевського, 4, к. 505, 01001, Київ, Україна.

Сторінки воєнної історії України.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.history.org.ua/index.php?litera&askAbout=war>

Адреса електронної скриньки: institute@history.org.ua.

Мова сайту – українська. Ресурс засновано Інститутом історії України НАН України. Рік заснування – 2008.

Сторінка присвячена інститутському збірнику наукових праць «Сторінки воєнної історії України». Збірник присвячений малодослідженим питанням історії України періоду Другої світової війни. Значна увага у збірнику приділена джерелознавчим і методологічним аспектам дослідження історії Другої світової війни та питанням історіографії (рубрика «Методологія, історіографія та джерелознавство»). На порталі засновника у вигляді повнотекстових документів представлені окремі статті, опубліковані у збірнику в різні роки.

Поштова адреса редакції: вул. Грушевського, 4, к. 503, 01001, Київ, Україна.

Словник-довідник «Зброя» (Библиотекар.Ру) / Словарь-справочник «Оружие» (Библиотекар.Ру)

Адреса в мережі Інтернет: <http://bibliotekar.ru/encOruzh/index.htm>.

Адреса електронної скриньки: на сайті.

Мова сайту – російська.

Ресурс «Библиотекар.Ру» являє собою електронну бібліотеку нехудожньої літератури зі світової історії, мистецтва, культури, прикладних наук. На сайті розміщено підбірку інтерактивних онлайн-довідників серед яких науковий інтерес для зброєзнавця представляє словник-довідник «Зброя», створений відомим фахівцем Ю.В. Шокаревим. Ця версія є скороченим інтерактивним онлайн-варіантом його книги (Оружие. Иллюстрированный словарь. – М., 2003. – 224 с.). У словнику пояснено 355 найважливіших та найбільш вживаних зброєзнавчих понять, видів та типів зброї. Матеріал розміщено в алфавітному порядку. Кожний вид, тип чи зразок зброї супроводжується його детальним описом та історією походження.

Військова Книга / Armourbook

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.armourbook.com>.

Адреса електронної скриньки: на сайті

Мова ресурсу – російська. Рік заснування 2007.

Ресурс присвячено науковим та науково-популярним матеріалам з історії розвитку зброї, військової техніки, уніформ, нагород, а також військовому моделізму.

Зброєзнавча інформація представлена у вигляді повнотекстових електронних документів – російських, українських, західноєвропейських монографій, спеціалізованих періодичних видань, іконографічних, технічних та кіно-фотоматеріалів.

Структура сайту передбачає організацію матеріалів за тематичним принципом, доступ до них забезпечено за допомогою багаторівневого меню розділу «Навігація». Зброезнавча література сконцентрована у підрозділах «Бронетехніка», «Авіація», «Флот», «Уніформа і снаряження». Крім того у підрозділі «Разное» розміщено іконографічну та технічну, а у «Відео» – кінодокументальну інформацію. Зауважимо, що задля уникнення звинувачень у незаконному копіюванні на сайті зберігаються не самі тексти, а лише посилання на файли, розміщені на різних файлообмінних ресурсах, що не тільки ускладнює завантаження обраної інформації, але й позбавляє користувача впевненості у законності отриманих послуг та якості отриманого продукту. На сайті функціонує потужний форум. Користування матеріалами сайту стає можливим тільки після реєстрації користувача.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler, Altavista).

Історичний опис одностроїв та озброєння російських військ / Историческое описание одежды и вооружения российских войск.

Адреса в мережі Інтернет: <http://listat.ru>.

Адреса електронної скриньки: webmaster@listat.ru.

Мова сайту – російська.

Автор – Олег Листвін. Ресурс являє собою інтерактивну версію фундаментальної наукової праці: Висковатов А.В. Историческое описание одежды и вооружения российских войск: у 34-х т. – СПб, 1841–1862. Нині частково опрацьовано 31 том.

Структура сайту типова для інтерактивного електронного видання: на головній сторінці розміщено список томів від кожного з яких здійснюється перехід до змісту й далі до тексту та ілюстрацій.

Анотований список 2020-ти ілюстрацій з I по XVIII частини включно також розміщений на сайті «Memorandum.ru» (<http://www.memorandum.ru/viskovatov/imglist.html>), що є філією інтернет-проєкту «1812 год».

Зброя та озброєння / Arms and Armour.

Адреси сторінок в мережі Інтернет: <http://maney.co.uk/index.php/journals/aaa>;

<http://www.ingentaconnect.com/content/maney/aaa>

Адреса електронної скриньки: pr@maney.co.uk.

Мова сайту – англійська. Засновники – видавництво Maney Publishing та британський національний музей The Royal Armouries Museum. Рік заснування – 2004.

Сторінки сайту присвячені одному з найбільш авторитетних академічних зброєзнавчих часописів «Arms & Armour. Journal of the Royal Armouries». Інтернет-сторінки розміщені на порталі видавця журналу – компанії Maney Publishing (Великобританія – США). Наявна інформація

щодо тематики, періодичності випуску журналу умов його підписки, та складу редакційної колегії. На сайті також розміщені наукові статті, опубліковані в часописі від 2004 р. Усі вони супроводжуються докладною анотацією, списком ключових слів та відомостями про авторів. Послуга із завантаження повних текстів статей надається користувачам на платній основі.

Поштова адреса видавництва: 1 Carlton House Terrace, London SW1Y 5AF, UK; 875 Massachusetts Avenue, 7th Floor, Cambridge MA 02139, USA.

4. Інтернет-ресурси комерційних закладів

Златоустівська гравюра на сталі / Златоустовская гравюра на стали

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.zlatgravura.ru>

Адреса електронної скриньки: info@zlatgravura.ru.

Мова ресурсу – російська. Засновник: ООО «Златоустовская гравюра на стали». Рік заснування – 2005.

Сайт репрезентує продукцію Златоустівського зброярського підприємства. Представлена також історико-зброезнавча інформація, пов'язана з термінологією клинкової зброї, особливостями її регіональних різновидів та історією вжитку. Значну увагу приділено історії Златоустівської гравюри та колекціям Златоустівської холодної зброї в музеях Росії. Доступ до інформації забезпечується складним трірівневим меню.

Поштова адреса підприємства: ООО «Златоустовская гравюра на стали», ул.Бориса Ручьева, дом 2, а/я 5026, Златоуст, Россия, 456207.

Краща антикварна зброя та озброєння від Джонатана Барретта / Jonathan Barrett Fine Antique Arms and Armour.

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.jonathanbarrett.com>.

Адреса електронної скриньки: sales@jonathanbarrett.com

Персональний сайт відомого знавця та колекціонера східної зброї, наукова діяльність якого провадиться на комерційній основі.

Ресурс представляє собою кілька Інтернет-сторінок, об'єднаних простим меню. У розділі «Catalogue» знаходяться зображення, детальні описи та ціни виставлених на продаж зразків.

Ресурс є яскравим прикладом надзвичайної комерціалізації зброезнавчої науки, коли високий науковий рівень та незаперечний авторитет фахівця стають запорукою його бізнесового успіху.

Численні аукціонні доми та магазини антикваріату цікаві для зброезнавця насамперед великими безкоштовними онлайн-овими каталогами зразків давньої зброї з приватних колекцій, атрибутованих контрактними фахівцями. Зазначені каталоги зазвичай дублюють друковані видання, які можна замовити на тих саме сайтах.

Веб-сайти магазинів та аукціонів побудовані за спільною схемою: багаторівневі меню та пошукові системи дозволяють відфільтрувати контент

за типологічними критеріями, територіальною та хронологічною ознаками, переглянути каталог поточних лотів, іноді навіть взяти участь у торгах у режимі онлайн.

Нижче наводимо Інтернет-адреси авторитетних аукціонів та магазинів, що спеціалізуються на продажу антикварної зброї:

ArmsAndArmourAuctions.com (довідковий ресурс) –

<http://www.armsandarmourauctions.com>;

Australian Arms Auctions (Австралія) –

<http://www.australianarmsauctions.com>;

Magazin Royal (Бельгія) – <http://www.magazinroyal.be>;

Oriental Arms. Antique Arms and Armor (Ізраїль) – <http://www.oriental-arms.com>

Czerny's international auction house Ltd. (Італія) – <http://www.czernys.com>;

San Giorgio Auction House (Італія) – <http://www.sangiorgioaste.com>;

Hermann Historica Munich (Німеччина) – <http://www.hermann-historica.de>;

Antiken Blankwaffen (Німеччина) – <http://www.blankwaffen.de>;

Антикварный магазин Waterloo (Російська Федерація) – <http://waterloo-collection.ru>;

Галерея старинного холодного озружия (Російська Федерація) – <http://www.swords.spb.ru>;

Аукционный дом «Гелос» (Російська Федерація – Україна) – <http://www.gelos.ru/activities/oruzh.shtml>;

EriksEdge.com. Authentic Antique Tribal Weapons, Swords, & Shields from Indonesia, the Philippines, Africa, Oceania, & Asia (США) – <http://www.eriksedge.com>;

Collectible Firearms and Edged Weapons (США) – <http://www.collectiblefirearms.com>;

Rock Island Auction Company (США) – <http://www.rockislandauction.com>;

LionGate Arms & Armour Inc. (США) – <http://www.liongate-armsandarmour.com>;

Магазин Arsenalrusse (Франція) – <http://ru.arsenalrusse.com>.

В цілому, історичне зброєзнавство як академічна наука надто обмежено й фрагментарно висвітлене в мережі Інтернет. Значно повніше представлено самі матеріали для зброєзнавчих досліджень, зокрема речові джерела, чому сприяють потужні комерційні заклади, що спеціалізуються на торгівлі антикварною зброєю. Великий розвиток отримали також форуми, де колекціонери та науковці обговорюють актуальні проблеми атрибуції та історії зброї.

У цьому зв'язку слід наголосити на актуальності розвитку саме академічного зброєзнавства як сучасної спеціальної історичної дисципліни в Інтернеті: адже частка цього сегменту історико-зброєзнавчих ресурсів Всесвітньої мережі досі займає останні позиції.

ЗБРОЄЗНАВСТВО: ФАХОВІ РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ. ЧАСТИНА 2

У другій частині огляду ресурсів мережі Інтернет історико-зброєзнавчого спрямування ми будемо дотримуватися попередньої перевіреної їх систематизації. За типом засновників та формою подання матеріалу веб-сайти можна розподілити на:

- сайти музеїв та науково-дослідних закладів;
- ресурси, що репрезентують друковані видання зброєзнавчої тематики;
- ресурси наукових закладів й товариств;
- сайти приватних осіб та комерційних закладів.

Через постійну зміну структури та інтерфейсів користувача веб-сайтів ми вирішили відмовитись від їх детального опису, зробивши більший акцент на інформації щодо походження та змісту самих ресурсів.

Нижче продовжуємо опис найбільш цікавих, на наш погляд, Інтернет-ресурсів зброєзнавчої тематики.

Інтернет-ресурси державних, приватних музеїв та науково-дослідних закладів

Музей історії мистецтв у Відні (Австрія) / Kunst Historische Museum Wien

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.khm.at>

Адреса електронної скриньки: info.hjrk@khm.at

Мова сайту — англійська / німецька / італійська

Ресурс репрезентує найвідоміший музей Відня, заснований ще 1889 р. Колекція музею в основу якої покладено багатющі художні збірки імператорського двору вважається однією з кращих у світі. Зокрема колекція зброї є найкраще задокументованою серед відомих колекцій Заходу, оскільки поява більшості зразків пов'язана з визначними політичними подіями: військовими кампаніями, нагородами, посвяченнями коронацією, весіллями, хрещеннями тощо. Жодна інша королівська родина Європи не була пов'язана шлюбами з такою кількістю країн як Габсбурги. Відтак, у музеї представлені обладунки та коштовна зброя майже всіх західноєвропейських принців від XV до початку XX ст. включно.

Комплекти обладунків є унікальними творіннями найвідоміших зброярів: Обладунки вершника Томазо Місалья (Tommaso Missaglia), Обладунок кірасира Лоренца Гельмшміда (Lorenz Helmschmid) виготовленого для імператора Максиміліана I, знамениті вироби Конрада С'юзенгофера (Konrad Seusenhofer), Філіппо Негролі (Filippo Negroli) та багатьох інших.

Інформація щодо колекції зброї розміщена за посиланням:

<http://www.khm.at/en/visit/collections/collection-of-arms-and-armour/>

або з головної сторінки:

Kunsthistorisches Museum > Visit > Collections > Collection of Arms and Armour.

Тут систематизовано інформацію щодо історії колекції, та її зберігачів. Найбільшу цікавість представляє підрозділ «Ausgesuchte Meisterwerke» («Selected masterpieces») де зібрано світлини й описи найбільш цінних раритетів. З часом має також запрацювати більш повна інтерактивна база даних (Online Image Library).

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Поштова адреса: Neue Burg, Heldenplatz, 1010 Wien.

Британський музей (Великобританія) / The British Museum

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.britishmuseum.org>

Адреса електронної скриньки: information@britishmuseum.org

Мова сайту — англійська / німецька / іспанська / французька / італійська / російська / китайська / японська / корейська

Ресурс представляє Британський Національний музей, один з найбільших музейних закладів у світі. Колекції музею налічують нині понад 8 мільйонів зразків, що охоплюють історію світових культур від часів появи перших людей до сучасності.

Здебільшого колекції музею не мають відношення до військової справи: усі зразки пов'язані з цим напрямом людської діяльності сконцентровані у мережі філій Національного військового музею (The Royal Armouries Museum), ресурс якого описано у попередньому випуску (<http://www.royalarmouries.org>). І все ж, скориставшись розвиненою пошуковою системою величезної бази даних з 2 мільйонів експонатів, можна віднайти чимало зброї, насамперед античної та японської. Для цього слід перейти до сторінки пошуку потрібного експонату (шлях: Research > Collection > Search results), перейти до фільтру («Advanced») та у полі «Subjects» зазначити «arms/armour». Значна частина експонатів зброї, на жаль, позбавлена світлин, проте має ґрунтовне текстове супроводження.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Поштова адреса: British Museum, Great Russell Street, WC1B 3DG.

Інститут мистецтва у Чикаго (США) / Art Institute of Chicago

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.artic.edu/aic/collections/armor>

Мова сайту — англійська

Інститут мистецтв Чикаго заснований 1879 р. являє собою величезний музей у якому зібрані шедеври світового мистецтва. Постійна експозиція нараховує понад 300000 експонатів, структурно розподілених серед 11 музейних відділів, що займають 8 окремих приміщень у середмісті Чикаго. Музей

має передовий відділ реставрації та одну з кращих у галузі мистецтва наукових бібліотек.

У музеї зберігається велика колекція зброї, значна частина якої представлена в Інтернеті у вигляді розвинутої бази даних. Матеріал розподілено між двома розділами. «Armor» (обладунки), шлях з головної сторінки: Collections > Arms, Armor, Medieval, and Renaissance > Armor; «Arms» (зброя), шлях з головної сторінки: Collections > Arms, Armor, Medieval, and Renaissance > Arms.

Кожен предмет супроводжений детальною атрибуцією та світлиною. Музей надає можливість замовити фото для власної публікації.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Поштова адреса: Art Institute of Chicago, 111 South Michigan Avenue, Chicago, Illinois 60603-6404.

Музей королівського Датського арсеналу / The Royal Danish Arsenal Museum

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.thm.dk>

Адреса електронної скриньки: direktoeren@natmus.dk

Мова сайту — голландська / англійська

Королівський Датський Арсенал є музеєм військової історії, що репрезентує військову історію Данії від 1500-х років до сьогодення. Відтак, представлено надзвичайно широкий спектр зразків зброї — від ручної холодної до артилерійських систем новітнього часу. Музей офіційно заснований в 1928 році на основі історичних колекцій датської армії, що сягають епохи Відродження.

Наразі перегляд найвидатніших зразків колекції можливий з голландськомовної сторінки сайту (пункт головного меню «Samlinger Online»).

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Поштова адреса: The National Museum of Denmark, Vester Voldgade 101, 1552 København V.

Музей Стібберта у Флоренції (Італія) / Stibbert Collection, Florence

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.museostibbert.it>

Адреса електронної скриньки: direzione@museostibbert.it

Мова сайту — італійська / англійська / японська

Ресурс презентує музей Фредеріка Стібберта (1838–1906), засновника потужного музейного закладу, що після смерті колекціонера перейшов у муніципальну власність м. Флоренції. На сьогоднішній день загальна кількість експонатів перевищує 50000 одиниць, майже усі вони знаходяться в експозиції. Справжню окрасу музею складає колекція зброї, організована у три відділи, відповідно до географії походження зразків.

Розділ «European Armoury» включає ручну холодну та вогнепальну зброю, переважно періоду XVI–XVIII ст., хоча присутні експонати XIV та XIX ст.

Розділ «Islamic Armoury» представляє зброю Близького й Середнього Сходу, насамперед Туреччини, Ірану та Північної Індії.

У музеї експонується також велика колекція японської зброї (розділ «Japanese Armoury»), представлена переважно історичними періодами від 1570 до 1868 рр., хоча декілька зразків мають давнішу історію.

На жаль, у розділах розміщені тільки світлини окремих зразків, цілісна база даних досі відсутня. Утім у розділі «Publications» відвідувачі мають можливість дистанційно замовити чимало музейних видань, серед яких повні каталоги музею та науково-дослідні праці.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Поштова адреса: Museo Stibbert onlus, via Federigo Stibbert 26, 50134 Firenze.

Національний музей Швейцарії / Schweizerisches Nationalmuseum

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.nationalmuseum.ch>

Адреса електронної скриньки: info@snm.admin.cherika.hebeisen@snm.admin.ch

(Dr. Erika Hebeisen, куратор відділу зброї)

Мова сайту — німецька / французька / італійська / англійська / китайська / японська / російська

Ресурс представляє собою об'єднаний сайт трьох швейцарських музеїв: Національного музею у Цюріху, Замок у Пранжен, історичний музей міста Швіц, а також філію в Аффольтерн-на-Альбіс. Постійна експозиція музеїв представляє історію Швейцарії, її народу та культури від найдавніших часів до наших днів. Колекція зброї є найбільш представницькою у Швейцарії. До неї входять зразки періоду від Пізнього середньовіччя до нашого часу. Експозиція складається переважно з бойової зброї (з Цюріхської зброярні), проте є також церемонійні, мисливські та спортивні зразки.

База даних колекції зброї та одностроїв (Waffen & Uniformen) стає доступною лише у режимі перегляду основними робочими мовами й розміщена за посиланням:

http://www.nationalmuseum.ch/sammlung_online/

Або шлях з головної сторінки:

Navigation > Sammlung Online

Кожен зразок супроводжений детальною атрибуцією та світлиною.

Працює сервіс замовлення світлин для публікацій.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Поштова адреса: Swiss National Museum, National Museum Zurich, Museumstrasse 2, 8021 Zürich.

Музей Армії (м. Стокгольм, Швеція) / Armémuseum

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.armemuseum.se>

Адреса електронної скриньки: fornamn.efternamn@armemuseum.se

Мова сайту — шведська

Ресурс презентує ресурс одного з кращих історичних музеїв Швеції. Музей був кардинально оновлений у 2000 р. й нині представляє історію Швеції від 1500-х рр. до нашого часу. Збірка Військового музею складається з понад 80000 експонатів, основна частина яких зберігається у фондах.

Колекція зброї вибірково розміщена на зовнішньому електронному ресурсі:

<http://digitaltmuseum.se/info/owners/S-AM>

<http://digitaltmuseum.se/info/owners/S-AM/exhibition/E8073BF1-A1CD-4377-AFD0-B5027C818180>

Кожний зразок супроводжений світлинами з детальним провенансом.

У музеї працює велика наукова бібліотека, спеціалізована за військово-історичною тематикою. Працює електронний каталог:

<http://webbsok.mikromarc.se/Mikromarc3/Web/default.aspx?Unit=6465&db=armemuseum>

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Поштова адреса: Armémuseum, Riddargatan 13, Postadress: Box 14095, 104 41 Stockholm.

Музей мистецтв у Вустері (США), колекція Хіггінса / Worcester Art Museum

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.worcesterart.org>

Адреса електронної скриньки: collectionsandexhibitions@worcesterart.org

Мова сайту — англійська

Збірка музею складає понад 35000 творів мистецтва з усіх куточків світу від античності до нашого часу. Музей відкрився у м. Вустері (Масачусетс) 1898 р. і вважається другим за значенням музеєм мистецтв у Новій Англії.

Від 2013 р. до музею було переведено основну частину колекції зброї Джона Вудмена Хіггінса (колишній музей Хіггінса):

<http://www.worcesterart.org/Collection/higgins-collection/>

(шлях з головної сторінки: Collection > Arms and Armor)

На сайті музею працює розвинута база даних, де розміщені світлини й описи більшості експонатів. База доступна за посиланням:

<http://vqs61.v3.pair.com:8080/emuseum/view/objects/asimages/3063/1232/title-desc?t:state:flow=52f813d8-ba69-4154-8391-cdcb42e6bc65>

(шлях з головної сторінки: Collection > Collections Search > The John Woodman Higgins Collection).

У музеї працює велика спеціалізована бібліотека. Електронний каталог доступний на зовнішньому сайті «Internet Archive» (<https://archive.org/>) за посиланням:

https://archive.org/search.php?query=%28collection%3Aworcesterartmuseumlibrary%20OR%20mediatype%3Aworcesterartmuseumlibrary%29%20AND%20-mediatype%3Acollection&sort=-avg_rating%3B-num_reviews

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Поштова адреса: Worcester Art Museum, 55 Salisbury Street, Worcester, Massachusetts 01609.

Королівський музей армії та військової історії (м. Брюссель, Бельгія) / Royal Army and Military History Museum

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.klm-mra.be>

Адреса електронної скриньки: infocom@klm-mra.be

Мова сайту — голландська / французька / англійська

Ресурс є веб-сайтом одного з кращих бельгійських музеїв військової історії та зброї, започаткованого ще 1910 р. Колекція охоплює понад 1000 років історії військової справи та мілітарних технологій. Представлені експонати від стародавніх обладунків, майстерно виготовленої і коштовно прикрашеної холодної й вогнепальної зброї до бронетехніки та авіації.

У розділі «Some treasures» можна побачити окремі, найбільш цікаві, на думку укладачів, експонати музею.

У розділі «Collections» (шлях з головної сторінки: Collections > Collection database) знаходиться розвинута база даних у якій розміщені світлини та описи експонатів музею.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Поштова адреса: Royal Army and Military History Museum, Jubelpark 3, 1000 Brussels (Belgium).

Міжнародний Комітет Музеїв Військової Історії / ICOMAM (the International Committee of Museums of Arms and Military History)

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.klm-mra.be/icomam/>

Адреса електронної скриньки: m.willemsen@legermuseum.nl

Мова сайту — англійська

Ресурс є офіційним веб-сайтом Міжнародного комітету музеїв військової історії (ICOMAM), сформованого Міжнародною радою музеїв (ICOM).

Організація забезпечує взаємодію між музеями з метою заохочення наукових досліджень колекцій історичної зброї, підтримання високих міжнародних стандартів її експонування, зберігання й реставрації, розвитку партнерських стосунків між музейними закладами.

ICOMAM об'єднує понад 260 членів, що представляють музеї у більш ніж 50 країнах світу. Організація кожні три роки проводить конгреси та проміжні симпозиуми з відповідних тем. Її робота покликана ствердити важливість зброї та зброярства у світовій історії як видатного соціологічного явища, що стосується усіх аспектів політичних, економічних та соціальних відносин, художньої творчості, а також їх сучасним трактуванням та зв'язком з нашою культурною спадщиною.

У розділі «Publications» можна замовити спеціальні видання ICOMAM, що стосуються проблем експонування, зберігання та реставрації історичної зброї.

У розділі «the Magazine» розміщені повні версії журналу «ICOMAM Magazine» де публікуються різноманітні матеріали з проблем зброєзнавства та музеєзнавства, новини музейного життя.

Ресурс зареєстровано в найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Штаб-квартира організації розміщується у Королівському музеї армії та військової історії (м. Брюссель, Бельгія).

Державний історичний музей (м. Москва, РФ) / Государственный исторический музей

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.shm.ru>

Адреса електронної скриньки (науково-методичний відділ): metod-shm@yandex.ru

Мова сайту — російська / англійська

Ресурс презентує Державний історичний музей («ГИМ»), один з найбільших музейних закладів Російської Федерації. Зауважимо, що веб-сайт, що до того представляв собою кілька пов'язаних між собою інтернет-сторінок, був ґрунтовно реконструйований у 2014 р. Наразі на сайті запрацювала розвинута база даних, що наповнюється описами та світлинами музейних експонатів (шлях: «Коллекции и музейный комплекс > Электронный каталог музейных предметов»).

Опису колекції зброї, що сформувалася понад 100 років тому і нині налічує 16000 зразків, присвячено окремий розділ, супроводжений світлинами визначних експонатів (шлях: «Коллекции и музейный комплекс > Научно-хранительские отделы > Отдел оружия»).

Через випадаюче меню є також можливість потрапити у базу даних наукових публікацій музею «Издания и публикации», де можна віднайти як видання так і окремі публікації за певними критеріями (автор, рік видання тощо).

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler), та представлено у соціальних мережах (Facebook, Twitter, ВКОНТАКТЕ).

Поштова адреса: Государственный Исторический музей, Красная площадь, дом 1, Москва, РФ.

Військова археологія. Проблемна рада при Державному історичному музеї / Военная археология. Проблемный совет при Государственном историческом музее

Адреса в мережі Інтернет: <http://millitarch.ru>

Адреса електронної скриньки: sovet@millitarch.ru

Мова сайту — російська

У 2001 р. був створений Московський семінар з військової археології (круглий стіл). Наразі організована Рада на базі Відділу комплексних архео-

логічних досліджень ГИМ та воєнно-історичного загону Верхньодонської археологічної експедиції ГИМ (керівник О.В. Двуреченський). Рада «Військова археологія» створює можливості плідного спілкування усіх зацікавлених воєнною історією та археологією. Хронологічний діапазон пропонованих для обговорення тем — від давнини до кінця XVII ст., територіальні межі — Євразійський регіон. Окрема секція присвячена періоду наполеонівських воєн та дослідженню місць битв, зокрема Бородинської. У роботі семінара беруть участь наукові співробітники провідних музейних та академічних археологічних закладів.

На веб-сайті у хронологічному порядку висвітлені події, пов'язані із засіданнями Ради від самого її заснування (2001 р.). Насамперед це результати обговорень актуальних наукових проблем та праць, а також наукові статті співробітників.

Окрім того, Рада періодично видає збірник наукових праць «Военная археология». Наразі вийшло два випуски (2008 та 2011), перший з яких можна завантажити з сайту у форматі PDF.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Військово-історичний музей артилерії, інженерних військ та військ зв'язку МО РФ (ВИМАИВиВС) / Военно-исторический Музей артиллерии, инженерных войск и войск связи МО РФ

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.artillery-museum.ru>

Можливість електронного зв'язку забезпечена безпосередньо на сайті

Мова сайту — російська / англійська

Ресурс представляє ВИМАИВиВС, заснований Петром I у 1703 р. Наразі цей музей є одним з найбільших військово-історичних музеїв світу: тут зібрані великі колекції артилерії та боєприпасів, стрілецької та холодної зброї, військово-інженерної техніки, засобів військового зв'язку, бойових прапорів, одностроїв, творів батального живопису, нагород і відзнак, а також архівних документів.

Сайт добре структурований, наведена вичерпна інформація щодо історії музею, його відділів та наукових співробітників.

База даних історичних зразків, що зберігаються у музеї наразі відсутня. Утім у розділі «Издания» можна віднайти чимало доступних для завантаження матеріалів. Мова йде, насамперед, про збірки наукових праць численних міжнародних конференцій, присвячених зброї та озброєнню, які щорічно проводяться у музеї: «Сборник исследований и материалов Военно-исторического музея артиллерии, инженерных войск и войск связи»; «Сохранность культурного наследия: наука и практика», «Война и оружие»; «Бранденбургские чтения».

Поштова адреса: 197046, Санкт-Петербург, Александровский парк, 7.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

**Інтернет-ресурси, що репрезентують
друковані видання зброєзнавчої тематики**

*Журнал міжнародної бібліографії з військової історії / International
Bibliography of Military History*

Адреса в мережі Інтернет:

<http://booksandjournals.brillonline.com/content/journals/22115757>

Адреса електронної скриньки: brillonline@brill.com

Мова сайту — англійська

Найбільш повний анований бібліографічний список наукової літератури з військової історії на більшості мов світу. Анотації до бібліографічних позицій публікуються німецькою, французькою, італійською, іспанською та англійською.

На сайті видавництва викладені усі номери журналу у форматі PDF, починаючи від першого (1974 р.). Більшість номерів журналу є платними, утім видавництво періодично передає окремі статті для вільного завантаження.

Поштова адреса видавництва: BRILL, P.O. Box 9000, 2300 PA Leiden, The Netherlands.

Журнал військової історії Китаю / Journal of Chinese Military History

Адреса в мережі Інтернет:

<http://booksandjournals.brillonline.com/content/journals/22127453>

Адреса електронної скриньки: brillonline@brill.com

Мова сайту — англійська

Ще одне видання видавництва BRILL. Журнал присвячено рідкісній для англomовного видання темі — військовій історії Китаю. Сюди включено надзвичайно широку проблематику досліджень від стародавніх часів до новітнього часу — військову справу та пов'язані з нею соціальні, політичні та економічні питання, дослідження предметів озброєння та військового мистецтва.

На сайті видавництва викладені усі номери журналу у форматі PDF, починаючи від першого (1974 р.). Більшість номерів журналу є платними, утім видавництво періодично передає окремі статті для вільного завантаження.

Поштова адреса видавництва: BRILL, P.O. Box 9000, 2300 PA Leiden, The Netherlands.

Класична зброя та мілітарія / Classic Arms & Militaria

Адреса в мережі Інтернет: www.classic-arms-and-militaria.com

Адреса електронної скриньки: help@pocketmags.com

Мова сайту — англійська / італійська

Ресурс є сайтом спеціального часопису, присвяченого проблемам вивчення та колекціонування історичної зброї та озброєння, предметів військового спорядження й оснащення. Журнал видається кожні 2 місяці і є виданням клубу колекціонерів Великобританії. Дописувачі часопису є визнаними фахівця-

ми у своїй галузі, охоплюючи переважно хронологічний період від давнини до Першої світової війни, територіально охоплюючи країни усього світу.

На сайті можна оформити підписку часопису, замовити окремі номери (у друкованому або цифровому виляді), а також прочитати анонс та зміст свіжого випуску.

На сайті також можна замовити електронну версію номерів іншого відомого видання «The Armourer» («Зброяр»):

http://www.collectors-club-of-great-britain.co.uk/Militaria/_ch30.

«The Armourer», що виходить двічі на місяць, заснований 1994 р. і вважається одним з найбільш авторитетних видань у світі поціновувачів військово-історичних раритетів. Цей добре ілюстрований кольоровий журнал вміщує статті не лише з історії зброї, військової символіки, емблематики, фалеристики тощо, але й військо-історичних фестивалів, музейних виставок та інших тематичних заходів. У часописі також друкують матеріали, присвячені історії битв, є колонка «Спитай Зброяра», де читачі можуть отримати фахові консультації. У хронологічному відношенні матеріали часопису здебільшого пов'язані з періодом Нового й Новітнього часу.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler), та представлено у соціальних мережах (Facebook, Twitter).

Поштова адреса видавництва: Warners Group Publications, The Maltings, West Street, Bourne, Lincs PE10 9PH.

Людина зі зброєю, часопис для колекціонерів холодної та вогнепальної зброї / Man at Arms Magazine for the Gun and Sword Collector

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.gunandswordcollector.com>

Адреса електронної скриньки: service@manatarmsbooks.com

Мова сайту — англійська

Назва часопису свідчить сама за себе. Один з провідних повнокольорових журналів для поціновувачів історичної зброї виходить один раз на два місяці. Статті переважно присвячені історичним, технічним та мистецьким аспектам давнього зброярства. Приділено також увагу огляду нової літератури та нових досліджень давньої зброї. Географічно, більшість матеріалів присвячена американським зразкам.

На сайті розміщено півтора десятка статей та зручна база даних наукової зброєзнавчої літератури.

Є також розклад з'їздів колекціонерів та інших тематичних заходів у США.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Поштова адреса видавництва: Mowbray Publishing & Man at Arms Magazine for the Gun and Sword Collector, Woonsocket, RI 02895 USA.

Наполеоніка / The Napoleon Series

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.napoleon-series.org>

Адреса електронної скриньки (головний редактор): rburnham10@cox.net

Мова сайту — англійська

Великий Інтернет-портал, присвячений історії наполеонівської епохи. Ресурс наповнений різним контентом, насамперед, науковими статтями військово-історичного та джерелознавчого спрямування.

В межах порталу видається Інтернет-журнал «the War of 1812 Magazine» у якому публікують статті, рецензії, документи та інші матеріали, пов'язані з війною 1812 р. та війну між Великобританією і США (1812–1814).

У розділі «Military», окрім матеріалів військово-історичної проблематики, викладено у вільний доступ випуски іншого Інтернет-часопису «Smoothbore Ordnance Journal», що має безпосередній стосунок до зброезнавчої проблематики. У журналі публікують матеріали, пов'язані з технічними аспектами артилерії та вогнепальної зброї розглядуваного періоду.

У розділі «Military» також викладено перекладені англійською номери відомого німецького військово-історичного журналу «Deresche» (видавався з поч. 1980-х по 1996), де зустрічаються цікаві матеріали з історії вогнепальної зброї зазначеного періоду.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Военно-исторический журнал Para bellum / Військово-історичний журнал Para bellum

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.parabellum.vzmakh.ru>

Адреса електронної скриньки: gorets_av@mail.ru

Мова сайту — російська

Часопис, що виходив у 1997–2012 рр., пропонує професійні статті з історії військової справи. Серед основних тем: проблеми зброезнавства, організації військ, стратегії, тактики та інших аспектів військового мистецтва, анонсовані навіть переклади давніх літописів. Редакція наголошує на тому, що публікує тільки оригінальні високоякісні авторські матеріали. Особливе місце у журналі займає інформація щодо діяльності військово-історичних клубів.

На сайті можна віднайти статті з різних випусків часопису.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler), та представлено у соціальних мережах (ВКОНТАКТЕ).

Військово-історичний журнал «Воїн» / Военно-исторический журнал “Воин”

Адреса в мережі Інтернет: <http://genstab.ru/voin>

Адреса електронної скриньки: voinmail@mail.ru

Мова сайту — російська

Ресурс представляє часопис «Воїн», що охоплює різноманітні аспекти військової історії від Давнього Сходу до воїн XIX ст. Часопис є друкованим

виданням з повнокольоровими вклейками на яких представлені зброя, обладунки та однострої різних часів та народів. Періодичність видання складає 4 номери на рік.

Постійними розділами часопису є «Давній Схід — Середні віки», «XVII–XVIII ст.», «Наполеонівські війни», «Армії та війни XIX ст.», «Розпис руським полкам», «Військово-історична мініатюра та Варгейм», «Огляд літератури», «Зброя», «Реконструкція».

У вільний доступ викладено 15 номерів, з якими можна ознайомитися на сайті в інтерактивному режимі.

Поштова адреса часопису: 443082 г. Самара, а/я 7916, Пархоменко Игорю Олеговичу.

Домонгол. Альманах давньої культури та мистецтва / Домонгол. Альманах древней культуры и искусства.

Адреса в мережі Інтернет: <http://domongol.org>

Адреса електронної скриньки: domongol.com@gmail.com

Мова сайту — російська

Часопис, присвячений давній матеріальній культурі та мистецтву Східної Європи. Охоплені насамперед терени сучасних Росії, України та Білорусі дохристиянського періоду та середньовіччя. Окремі розділи журналу присвячені спецдисциплінам — нумізматиці, сфрагістиці тощо. Звертається журнал й до проблематики дослідження зброї та озброєнь.

На сайті працює форум «Атрибуції и датировки», де можна отримати фахові консультації. Окремим розділом тут виступає атрибуція давньої зброї та озброєнь.

На сайті також працює база даних «Галерея древностей», присвячена археологічним знахідкам. Тут є підрозділ «Воинская культура» (шлях: «Галерея древностей > Воинская культура») у якому зберігаються світлини та детальні описи раритетів.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Інтернет-ресурси військово-історичних товариств, громадських об'єднань та приватних осіб.

Асоціація бойових мистецтв Відродження / ARMA — the Association for Renaissance Martial Arts

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.thearma.org>

Адреса електронної скриньки: theARMA@comcast.net

Мова сайту — англійська

Один з провідних веб-ресурсів з реконструкції бойових мистецтв епохи Середньовіччя та Відродження, заснований 1996 р. Асоціація позиціонує себе, як некомерційна організація, що студіює історичне фехтування та історичну спадщину бойових мистецтв Європи та реконструює їх на сучасному ґрунті.

Засновник Асоціації — видатний дослідник та реконструктор європейських фехтувальних практик, автор численних монографій Джон Клементс. Відтак на сторінці керівника Асоціації (<http://www.thearma.org/Director.htm>) розміщені повні тексти його статей.

Окрім того, на сайті розміщені тексти відомих літописів та настанов з європейських бойових практик періоду Середньовіччя та Раннього Нового Часу (<http://www.thearma.org/manuals.htm>), та ґрунтовний огляд наукової літератури, насамперед з військової антропології та історії бойових мистецтв (<http://www.thearma.org/bookreviews.htm>), а також словники історичної термінології та класифікаційні схеми холодної зброї (<http://www.thearma.org/terms.htm>).

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Академія справжнього клинка / True Edge Academy

Адреса в мережі Інтернет: <http://trueedgeacademy.com>

Адреса електронної скриньки: john@trueedgeacademy.com

Мова сайту — англійська

Веб-ресурс представляє фехтувальну «Академію справжнього клинка», у минулому — підрозділ ARMA («Асоціації бойових мистецтв Відродження»). Організація відроджує та досліджує бойові мистецтва середньовіччя та епохи Відродження і є членом Європейської федерації історичного фехтування.

Численні інструктори та студенти Академії не тільки практикують бойові мистецтва, але є компетентними дослідниками у царині історії європейських бойових мистецтв. Участь у наукових проєктах є необхідною умовою розвитку членів Академії, відтак на сайті можна віднайти низку студій середньовічних трактатів та настанов з європейських бойових практик періоду Середньовіччя та Раннього Нового Часу.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler), та представлено у соціальних мережах (Facebook, Google Groups).

Королівська артилерія Нової Зеландії / The Royal New Zealand Artillery

Адреса в мережі Інтернет: <http://www.riv.co.nz/rnza/>

Мова сайту — англійська

Сайт є частиною ресурсу Асоціації RNZA репрезентує артилерію збройних сил Нової Зеландії. Ресурс присвячений озброєнню, щоденним проблемам, традиціям, організації та зображенням новозеландської артилерії від XIX ст. до нашого часу.

На сайті розміщено довідник термінології, номенклатури та історії розвитку новозеландської артилерії (пункт «History» у меню або <http://www.riv.co.nz/rnza/ochist.htm#eq>).

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Спілка військових істориків / The Company of Military Historians

Адреса в мережі Інтернет: <http://military-historians.org>

Адреса електронної скриньки: webmaster@military-historians.org

Мова сайту — англійська

Спілка, заснована 1949 р., є освітньою, науковою та літературною інституцією, присвячена дослідженню та поширенню інформації щодо одностроїв, екіпірування, історії та традицій збройних сил у США та інших країнах Західної півкулі.

Вступ до Спілки є платним (наразі ціна складає \$60). Раз на рік відбуваються з'їзди членів об'єднання, де проводяться конференції та форуми.

Вступивши до Спілки, учасник підписується на ілюстрований часопис «Military Collector & Historian», присвячений дослідженню предметів озброєння, обмундирування, амуніції тощо. Статті видання також охоплюють проблеми історії військової організації, окремих підрозділів, військового мистецтва, та діяльності Спілки й її членів.

Спілка також видає кольорову серію, присвячену історії одностроїв в Америці («Military Uniforms in America») та має власну колекцію, що зберігається у військовому музеї Вірджинії (The Virginia War Museum).

На сайті працює форум, де користувачі обговорюють проблеми атрибуції та колекціонування:

<http://military-historians.org/cgi-bin/member/forum.pl>

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler), та представлено у соціальних мережах (Facebook, Twitter, LinkedIn).

Поштова адреса: Post Office Box 910, Rutland, MA 01543, USA.

Бронесайт. Проект Чобитка Василя / Бронесайт. Проект Чобитка Василя

Адреса в мережі Інтернет: <http://armor.kiev.ua>

Мова сайту — російська

Ресурс присвячений історії бронетехніки. На сайті розміщено ґрунтовний довідник («Бронетанковая энциклопедия»), де розглянуто велику кількість моделей танків від часів створення першої бронетехніки, розглянута історія та технічні характеристики.

У розділі «Бібліотека» зібрано монографії та статті, присвячені історії та особливостям технічної експлуатації бронетехніки різних часів.

Більшість матеріалів добре проілюстрована світлинами, малюнками та схемами.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Askalon.WS

Адреса в мережі Інтернет: <http://askalon.ws>

Мова сайту — російська

Ресурс присвячений антикварній ручній холодній та вогнепальній зброї. Сайт створено для колекціонерів, основну увагу приділено обговоренню та атрибуції колекційних зразків.

На форумі започатковані важливі інформаційні теми, зокрема інтерактивний електронний довідник зброярських клейм, є розділ, присвячений зброєзнавчій історіографії.

На сайті функціонує інформаційний довідник та база даних, присвячена історичним різновидам холодної та вогнепальної зброї різних країн світу, причому особливу увагу засновники порталу приділяють багнетам.

Ресурс зареєстровано у найбільших пошукових системах (Google, Yahoo, Yandex, Rambler).

Теорія зброї. Історія зброї у фактах та зображеннях / Оружейная теория. История оружия в фактах и картинках

Адреса в мережі Інтернет: <http://arms-theory.livejournal.com>

Адреса електронної скриньки: arms_theory@livejournal.com

Мова сайту — російська

Засновник — Марія Гавриліна, м. Москва, РФ

Ресурс є тематичним журналом (журнал «ЖЖ»), повністю присвяченим історії зброї та озброєнь.

На сайті присутні історіографічні огляди, аналіз історії походження окремих видів зброї. Окрім того, у журналі також є такі розділи, як «Видео», «Военно-историческая реконструкция», «Выставки», «Мастера», «Музейные собрания», «Оружейные центры», «Оружие в изобразительном искусстве», «Оружие в литературе» тощо.

Загалом, подана на сайті інформація вирізняється ґрунтовністю та різноплановістю, автор наводить велику кількість посилань на тематичні ресурси.

Інтернет-ресурси комерційних закладів

Наприкінці подаємо новий список електронних ресурсів аукціонів, що спеціалізуються на торгівлі військово-історичного антикваріату. Нагадаємо, що на своїх сайтах комерційні заклади зазвичай викладають світлини та провенанс лотів, виставлених на поточний продаж, а також дозволяють дистанційно замовити каталоги лотів з минулих торгів.

ANTIK 1941 (РФ): <http://www.antik1941.ru>

ArmsAndArmour Auctions (Австралія): <http://www.armsandarmourauctions.com>

Armes Tribales: Collection E. Claude (Франція): <http://mac-gratuit.fr/site/tribaledgedweaponcol>

Australian Arms Auctions. Antique arms, militaria, sporting arms, edged weapons, investment (Австралія): <http://www.australianarmsauctions.com>

Civil War & Militaria Heritage Auction (США): <http://historical.ha.com>

Faganarms. Antique Arms Armor & related items (США):
<http://www.faganarms.com>

London Park Lane Arms Fair (Великобританія): <http://www.londonarmsfair.com>.
У каталозі окрім самих атрибутованих предметів публікують також наукові статті.

Thomas del Mar (Великобританія): <http://www.thomasdelmar.com>

Violity. Auction & Antiques (Україна): <http://auction.violity.com>

Von Morenberg Auction House (Італія):
http://www.vonmorenberg.com/en/antique_arms.html

WW2. Антикварный охотник (РФ): <http://ww2.ru>

ZEFARM (Канада): <http://zefarm.blogspot.com>

Военно-историческая галерея «Военная мысль» (РФ): <http://www.milart.ru>

Корнетъ. Военный антиквариат (РФ): <http://www.cornet.cc>

Легион 18 (РФ): <http://www.legion18.ru/antikvariat/antikvarnoe-kholodnoe-oruzhie>

Лейбштандарт (РФ): <http://antikvariat.ru>